

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 975) www.economy.nayka.com.ua | № 11, 2021 | 25.11.2021 р.

DOI: [10.32702/2307-2105-2021.11.104](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.11.104)

УДК 657.1 : 657.6

Ю. В. Подмешальська,
к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Запорізький національний університет, м. Запоріжжя
ORCID ID: 0000-0001-6353-4542

Л. К. Феофанов,
к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Запорізький національний університет, м. Запоріжжя
ORCID ID: 0000-0002-0753-7412

О. В. Романова,
магістрант кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Запорізький національний університет, м. Запоріжжя
ORCID ID: 0000-0003-4136-118X

ОБЛІК ТА КОНТРОЛЬ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ НА ТОРГІВЕЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Yu. Podmeshalska
PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Accounting, Analysis, Taxation and Audit,
Zaporizhzhia National University, Zaporizhzhya

L. Feofanov
PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting,
Analysis, Taxation and Audit, Zaporizhzhia National University, Zaporizhzhya

O. Romanova
Master's student of the Department of Accounting, Analysis, Taxation and Audit,
Zaporizhzhia National University, Zaporizhzhya

ACCOUNTING AND CONTROL OF ADMINISTRATIVE COSTS IN A TRADING COMPANY FOR MANAGEMENT DECISIONS

Бухгалтерський облік адміністративних витрат є важливою складовою облікового процесу, оскільки від достовірності та правильності відображення інформації про адміністративні витрати в бухгалтерському обліку залежить фінансовий результат.

У процесі дослідження встановлено, що для раціональної організації бухгалтерського обліку адміністративних витрат необхідно класифікувати адміністративні витрати за певними ознаками, що дозволить організувати облік і контроль адміністративних витрат за групами та в кожній окремій групі. Відповідно до НП(С)БО 16 «Витрати», адміністративні витрати – це витрати на обслуговування та управління підприємством. Тобто, адміністративні витрати можна поділити на дві групи: витрати на обслуговування; витрати на управління.

У результаті дослідження бухгалтерського обліку і аудиту адміністративних витрат розглянуті актуальні питання бухгалтерського обліку і аудиту, визначені основні методологічні аспекти організації бухгалтерського обліку і організації аудиторської перевірки адміністративних витрат. Запропоновані і обґрунтовані до використання у практичній діяльності внутрішні документи для узагальнення інформації про адміністративні витрати протягом звітного періоду і для контролю інформації про адміністративні витрати у фінансовій звітності. Запропонована Аналітична відомість обліку адміністративних витрат. Запропоновані зразки документального забезпечення аудиторської перевірки адміністративних витрат: Загальний план, Тест для оцінки систем бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю адміністративних витрат, Робочі документи аудитора при виконанні аудиторських процедур.

Визначені актуальні питання, які необхідно вирішити для раціоналізації бухгалтерського обліку адміністративних витрат, посилення внутрішнього контролю бухгалтерського обліку і використання адміністративних витрат. За результатами дослідження бухгалтерського обліку та аудиту адміністративних витрат нами запропоновані рішення актуальних питань з обліку та методології аудиторської перевірки адміністративних витрат.

Accounting for administrative expenses is an important component of the accounting process, because the financial result depends on the reliability and correctness of the information about administrative expenses in accounting.

In the course of the research it was established that for the rational organization of accounting of administrative expenses it is necessary to classify administrative expenses on certain signs that will allow to organize the accounting and control of administrative expenses by groups and in each separate group. According to NP (S) BU 16 "Costs", administrative costs are the costs of maintenance and management of the enterprise. That is, administrative costs can be divided into two groups: maintenance costs; management costs.

As a result of research of accounting and audit of administrative expenses the actual questions of accounting and audit are considered, the basic methodological aspects of the organization of accounting and the organization of audit of administrative expenses are defined. Internal documents proposed and substantiated for use in practice to summarize information on administrative expenses during the reporting period and to control information on administrative expenses in the financial statements. The Analytical statement of the account of administrative expenses is offered. Samples of documentary support of audit of administrative expenses are offered: the General plan, the Test for an estimation of systems of accounting and internal control of administrative expenses, Working documents of the auditor at performance of audit procedures.

Relevant issues that need to be addressed to streamline the accounting of administrative costs, strengthen internal control of accounting and the use of administrative costs are identified. Based on the results of the study of accounting and audit of administrative costs, we have proposed solutions to current issues of accounting and methodology for auditing administrative costs.

Improving the accounting and auditing of administrative costs at the present stage of development of economic relations is necessary to improve the efficiency of accounting and auditing.

Ключові слова: бухгалтерський облік; аудит; витрати; адміністративні витрати; синтетичний облік; аналітичний облік; рахунки обліку; первинні документи Програма аудиту; робочі документи.

Keywords: accounting; audit; costs; administrative costs; synthetic accounting; analytical accounting; accounting accounts; primary documents Audit program; working papers.

Постановка проблеми. Адміністративні витрати – це витрати операційної діяльності суб'єктів господарювання, які не включаються до собівартості реалізованої продукції, але зменшують фінансовий

результат діяльності, тобто списуються за рахунок прибутку. Серед науковців існує думка, що адміністративні витрати повинні включатися до повної собівартості продукції в ході облікового процесу. Це питання є актуальним на сьогоднішній день та потребує подальших досліджень.

В НП(С)БО 16 «Витрати» наведено перелік витрат, які включаються до складу адміністративних витрат, але на теперішній час цей перелік потребує подальшого аналізу для доповнення або навпаки виключення деяких витрат із складу адміністративних. Синтетичний та аналітичний облік адміністративних витрат теж потребує досліджень та обговорення, оскільки від якості його побудови в кінцевому разі будуть залежати показники, які характеризують результати діяльності підприємства.

Одним із видів контролю бухгалтерського обліку адміністративних витрат є аудит. Методичне забезпечення проведення аудиту адміністративних витрат на теперішній час не розроблено, відсутні типові Програми аудиту адміністративних витрат та типові робочі документи аудитора при виконанні аудиторських процедур.

Удосконалення бухгалтерського обліку та аудиту адміністративних витрат на сучасному етапі розвитку економічних відносин необхідно для підвищення ефективності організації бухгалтерського обліку і аудиту.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. За результатами аналізу останніх досліджень та публікацій встановлено, що в обговоренні актуальних питань бухгалтерського обліку і аудиту приймають участь такі вчені, як: С.Ф. Голов, Н.М.Ткаченко, В.В.Сопко, Ф.Ф. Бутинець, О.О.Височан, В.Я. Ольховський, Н.С. Андрющенко, К.А. Артюшок, М.Т. Шендригоренко, Т.Є Кучеренко, О.М. Ромашко та інші. Вони досліджують питання щодо синтетичного та аналітичного обліку адміністративних витрат, документального забезпечення, класифікації статей витрат, контролю та інші питання. Пропозиції по удосконаленню обліку та аудиту пропонуються кожним автором публікацій, але різноманіття пропозицій не в повній мірі вирішують актуальні питання, деякі автори заперечують пропозиції інших за різних причин. Тому необхідно проводити дослідження для вирішення актуальних проблем обліку та аудиту адміністративних витрат.

Виклад основного матеріалу. НП(С)БО 16 «Витрати» визначає методологічні принципи формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття у фінансовій звітності, у тому числі й адміністративних витрат (таблиця 1).

Таблиця 1. Методологічні аспекти обліку адміністративних витрат

Методологічні аспекти	Використання для адміністративних витрат	Примітки
1	2	3
Відповідно до НП(С)БО 16 «Витрати»		
Витрати поділяються на: - витрати, які включаються до собівартості реалізованої продукції; - витрати, які не включаються до собівартості реалізованої продукції; Адміністративні витрати – загальногосподарські витрати.	Не включаються для визначення собівартості реалізованої продукції.	Зменшують прибуток звітного періоду на суму визнаних адміністративних витрат.
Визнання витрат: - витрати відображаються в бухгалтерському обліку одночасно із зменшенням активів або збільшенням зобов'язань (п.5); - витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені; - витрати, які неможливо прямо пов'язати з доходом певного періоду, відображаються у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені (п.7).	Витрати відображаються в бухгалтерському обліку одночасно зі зменшенням активів або збільшенням зобов'язань; витрати, які неможливо прямо пов'язати з доходом певного періоду, відображаються у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені.	
Витрати, пов'язані з операційною діяльністю, які не включаються до собівартості реалізованої продукції поділяються на витрати, які наведені в п.17.	Адміністративні витрати.	

Продовження табл. 1

1	2	3
Наводиться перелік загально-господарських витрат, направлених на обслуговування і управління підприємством (п.18).	Відповідно до змісту п. 18 адміністративні витрати: - загальногосподарські витрати; - направлені на обслуговування та управління підприємством; - перелік витрат використовується як статті адміністративних витрат для відображення в бухгалтерському обліку.	Можливість класифікації витрат.
Витрати операційної діяльності групуються за економічними елементами: - матеріальні затрати; - витрати на оплату праці; - відрахування на соціальні заходи; - амортизація; - інші операційні витрати (п.21).	Входять до складу операційних витрат, тому адміністративні витрати теж можна згрупувати за економічними елементами.	Рішення приймає суб'єкт господарювання. Науковці пропонують різні варіанти поєднання в групи адміністративних витрат.
Наводиться склад витрат за елементами (п.22, 23, 24, 25, 26)	На практиці, як правило, використовується бухгалтерський облік адміністративних витрат за їх видами, відповідно до переліку витрат (п.18).	Групування витрат за економічними елементами обговорюється, проводяться дослідження
Організації бухгалтерського обліку		
Відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку		
Синтетичний облік	Призначений рахунок 92 «Адміністративні витрати»; субрахунки не передбачені; вказані кореспондуючі рахунки по дебету з кредитом рахунків, по кредиту з дебетом рахунків; витрати звітного періоду списуються на рахунок 79 «Фінансові результати».	
Аналітичний облік	Організовується суб'єктами у довільній формі.	Потребує вирішення; проводяться наукові дискусії
Первинні документи	Використовуються затверджені форми типових документів для обліку.	Можливо використання самостійно розроблених первинних документів відповідно до чинного законодавства
Облікові реєстри	Використовуються затверджені Журнали і Відомості	
Оцінка витрат	Відповідно до методів оцінки активів, зобов'язань, власного капіталу за НП(С)БО	Визначаються в Наказі про облікову політику
Документування господарських операцій	Затверджені форми типових первинних документів; самостійно розроблених первинних документів, відповідно до чинного законодавства; довідок і відомостей самостійно розроблених	Наукова дискусія про необхідність використання узагальнюючих відомостей, аналітичних відомостей

Аналіз основних методологічних аспектів бухгалтерського обліку адміністративних витрат дозволяє виявити проблемні питання бухгалтерського обліку адміністративних витрат. Основні актуальні проблемні питання бухгалтерського обліку визначені у графі «Примітки» таблиці 1.1. Загалом бухгалтерський облік адміністративних витрат вважається не таким трудомістким, як облік інших об'єктів обліку, але враховуючі, що

достовірність і правильність відображення інформації про адміністративні витрати в бухгалтерському обліку впливають на визначення фінансового результату звітного періоду, організація бухгалтерського обліку має особливе значення.

У процесі дослідження встановлено, що для раціональної організації бухгалтерського обліку адміністративних витрат необхідно класифікувати адміністративні витрати за певними ознаками, що дозволить організувати облік і контроль адміністративних витрат за групами та в кожній окремій групі. Відповідно до НП(С)БО 16 «Витрати», адміністративні витрати – це витрати на обслуговування та управління підприємством. Тобто, адміністративні витрати можна поділити на дві групи:

- витрати на обслуговування;
- витрати на управління.

Але такий розподіл адміністративних витрат провести складно. Наприклад, витрати на обслуговування, витрати на управління в свою чергу теж підлягають класифікації.

Питання розподілу адміністративних витрат на собівартість реалізованої продукції теж досліджується, хоча деякі галузі промисловості проводять такий розподіл відповідно до Методичних рекомендацій, але у бухгалтерському обліку він не відображається. Аналіз переліку адміністративних витрат, відповідно до НП(С)БО 16 «Витрати» та визначення економічних елементів витрат дозволяє запропонувати провести класифікацію адміністративних витрат за основними економічними елементами:

- оплата праці;
- відрахування на соціальні заходи;
- матеріальні витрати;
- амортизація;
- інші витрати.

Для практичного використання наведені економічні елементи можливо інтерпретувати саме до адміністративних витрат, а саме:

- витрати на оплату праці управлінського персоналу підприємства та іншого загальногосподарського персоналу;
- витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних активів, нематеріальних активів загальногосподарського використання (включаючи амортизацію, ремонт, оренду);
- витрати на сплату податків, зборів, інших обов'язкових платежів відповідно до чинного законодавства;
- матеріальні витрати;
- витрати на сплату комунальних платежів;
- інші витрати.

Запропонований варіант класифікації адміністративних витрат це матеріал для обговорення, звісно він потребує визначення, за якими ознаками можливо згрупувати адміністративні витрати. І тільки після визначення оптимальних класифікаційних груп адміністративних витрат можна вести мову про відкриття субрахунків до рахунку 92 «Адміністративні витрати». А це теж є одним із актуальних питань організації бухгалтерського обліку адміністративних витрат, вирішення якого позначиться на підвищенні ефективності внутрішнього контролю адміністративних витрат.

Для прийняття управлінських рішень щодо зменшення адміністративних витрат, управлінському персоналу необхідна достовірна інформація бухгалтерського обліку про фактичні адміністративні витрати. Таким чином, перед бухгалтерським обліком стоїть задача щодо документального забезпечення необхідною інформацією та удосконалення джерел утворення такої інформації.

Узагальнення облікових даних про фактичні адміністративні витрати бухгалтер може здійснювати в узагальненій аналітичній відомості. Форму узагальненої відомості бухгалтер може розробити самостійно, з урахуванням вимог управлінського персоналу щодо отримання інформації, та використовувати в умовах роботи в інформаційній системі. Мета узагальненої аналітичної відомості – надання управлінському персоналу облікових даних про фактичні адміністративні витрати протягом звітного періоду (таблиця 2).

Таблиця 2. Аналітична відомість фактичних адміністративних витрат за звітний період

Витрати	План	Фактичні витрати, тис.грн. місяці								Сума фактичних витрат за період	Відхилення планових показників від фактичних витрат
		3	4	5	6	7	8	9	10		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Загальні корпоративні витрати											
Перелік витрат											
.....											
Разом:											
Службові відрядження, утримання апарату управління та іншого загальногосподарського призначення											
Перелік витрат											
.....											
Разом:											
Витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів загальногосподарського призначення											
Перелік витрат											
...											
Разом:											
Винагорода за професійні послуги											
Перелік витрат											
...											
Разом:											
Витрати на зв'язок											
Перелік витрат											
...											
Разом:											
Амортизація нематеріальних активів загальногосподарського призначення											
Перелік витрат											
...											
Разом:											
Витрати на врегулювання спорів в судових органах											
Перелік витрат											
...											
Разом:											
Податки, збори, інші обов'язкові платежі визначені законодавством											
Перелік витрат											
...											
Разом:											
Плата за розрахункове – касове обслуговування, інші послуги банку											
Перелік витрат											
...											
Разом:											
Інші витрати загальногосподарського призначення											
Перелік витрат											
...											
Разом:											
Усього:											

Крім надання інформації управлінському персоналу, запропонована відомість має контрольне значення для бухгалтерського обліку: графа 11 «Сума фактичних витрат за період» дорівнює сумі дебетових записів на рахунку 92 «Адміністративні витрати», таким чином перевіряється арифметична точність відображення адміністративних витрат протягом року, що зменшує вірогідність помилки; відображає фактичні адміністративні витрати за звітний період, відображається у регістрах обліку, у Звіті про фінансові результати.

Аналітична відомість ведеться протягом звітного періоду, заповнюється на підставі первинних документів бухгалтерського обліку інших бухгалтерських документів, узагальнює інформацію, яка відображається:

- за дебетом рахунка «Адміністративні витрати»;
- за кредитом кореспондуючих рахунків (13, 20, 22, 23, 26, 27, 28, 30, 31, 33, 37, 39, 47, 50, 60, 63, 64, 65, 66, 68).

Перелік кореспондуючих рахунків свідчить, що для отримання необхідної інформації необхідно здійснити певну кількість бухгалтерських процедур і витратити певний робочий час, але ведення аналітичної відомості протягом звітного періоду зменшує робочий час для отримання оперативної та узагальненої інформації.

Значення аналітичної відомості наступне:

- відображає інформацію про фактичні адміністративні витрати в повному обсязі;
- контроль правильності віднесення понесених витрат до складу адміністративних;
- достовірність інформації підтверджується первинними документами;
- відображає оперативну інформацію про фактичні адміністративні витрати протягом звітного періоду;
- містить статистичні дані про фактичні адміністративні витрати, які за необхідністю можна коригувати протягом звітного періоду;

- підтверджує достовірність інформації про фактичні адміністративні витрати в регістрах обліку і фінансовій звітності.

У запропонованих відомостях є графа «План». Графа заповнюється відносно тих витрат, за якими встановлюються планові показники. У сучасних умовах розвитку управлінського обліку складаються та використовуються у практичній діяльності бюджети витрат. Тобто запропонована відомість містить повну, достовірну, оперативну інформацію для виконання управлінським персоналом контрольних процедур.

Для перевірки стану бухгалтерського обліку адміністративних витрат суб'єкти господарювання звертаються до аудиторських фірм або сертифікованих аудиторів, які здійснюють аудиторську перевірку на підприємстві.

Мета аудиторської перевірки адміністративних витрат – встановлення достовірності інформації бухгалтерського обліку адміністративних витрат, достовірності інформації про адміністративні витрати у фінансовій звітності.

Основними елементами процесу аудиторських перевірок є:

- планування аудиторської перевірки;
- документування аудиторської перевірки;
- аудиторські докази;
- узагальнення результатів аудиторської перевірки.

Аудиторська перевірка адміністративних витрат складається з виконання певних процедур на кожному етапі аудиторської перевірки (рисунок 1).

Планування аудиторської перевірки
- оцінка систем бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю
- визначення аудиторського ризику
- визначення рівня суттєвості
- складання Загального плану аудиторської перевірки
- складання Програми аудиту
- визначення методу аудиторської перевірки
- визначення прийомів аудиторської перевірки
Аудиторська перевірка
джерела аудиторських доказів:
- первинні документи з обліку адміністративних витрат;
- об'єкти обліку адміністративних витрат;
- склад адміністративних витрат;
- операції з обліку адміністративних витрат;
- інформація облікових регістрів, фінансової звітності
- виконання аудиторських процедур відповідно до Програми аудиту
- визначення аудиторських доказів
- перевірка первинних документів, синтетичного і аналітичного обліку, облікових регістрів, фінансової звітності
- оформлення Робочих документів аудиторської перевірки
- аналіз виявлених порушень, помилок, зловживань
- оформлення підсумкових документів результатів аудиторської перевірки
Узагальнення результатів аудиторської перевірки
- виконання аналітичних процедур
- погодження результатів перевірки з управлінським персоналом клієнта
- складання Аудиторського звіту
- оформлення Акту виконаних робіт

Рисунок 1. Процедури аудиторської перевірки адміністративних витрат

Основними документами аудиторської перевірки є: Загальний план та Програма аудиту. Типових форм Загального плану аудиторської перевірки і Програми аудиторської перевірки не існує. Аудиторські фірми і аудитори мають свої форми, які використовують у практичній діяльності, що значно скорочує час на їх підготовку (таблиця 3).

Таблиця 3. Загальний план аудиторської перевірки адміністративних витрат

№	Етапи перевірки	Мета	Завдання	Термін	Виконавець
1	2	3	4	5	6
1.	Організаційний	Забезпечення аудиторів законодавчо-нормативними матеріалами, доступом до докумен-тального забезпечення бухгалтерського обліку, умов праці.	- провести знайомство з бізнесом клієнта; - визначити оцінку системи внутрішнього контролю організації бухгалтерського обліку; - визначити ауди-торський ризик, сут-тевість; - скласти Загальний план аудиту; - скласти Програму аудиту.		
2.	Основний	Отримати аудиторські докази для вислов-лення думки аудитора про достовірність бух-галтерського обліку адміністративних витрат.	- якісно виконати аудиторські процедури; - оформити робочі документи виконання аудиторських процедур; - оформити підсумкові документи проведеної аудиторської перевірки; - виконати аналітичні процедури.		
3.	Заключний	Висловлення думки про достовірність інфор-мації про адміністра-тивні витрати в бухгал-терському обліку та фінансовій звітності	- виконати заключні аудиторські процедури результатів перевірки.; - скласти аудиторський звіт; - оформити Акт виконаних робіт		

Загальний план поділяє аудиторську перевірку на етапи, для кожного етапу визначаються мета і завдання, терміни виконання робіт кожного етапу. Аудит розпочинається після підписання Договору на проведення аудиту. Термін аудиторської перевірки визначається Договором. Загальний план аудиторської перевірки теж складається на цей час, тобто перша дата у Загальному плані – це початок перевірки, остання дата – кінець перевірки.

На організаційному етапі проводиться оцінка систем бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю. На практиці для оцінки найчастіше використовують тести, які включають питання, які допомагають аудиторові оцінити систему бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю (таблиця 4).

Таблиця 4. Тестові питання для оцінки системи внутрішнього контролю адміністративних витрат

№ з/п	Зміст питання	Варіанти відповіді		Інформація відсутня	Примітки
		Так	Ні		
1	2	3	4	5	6
1.	Чи ознайомлені Ви з основними методологічними принципами обліку адміністративних витрат відповідно до Наказу про облікову політику?				
2.	Чи задовольняє Вас документальне забезпечення адміністративних витрат для відображення в бухгалтерському обліку?				
3.	Чи розроблений графіки документообігу?				
4.	Чи надаєте Ви задовільну оцінку системі внутрішнього контролю?				
5.	Чи контролює головний бухгалтер виконання Вами службових обов'язків?				

1	2	3	4	5	6
6.	Чи надаєте Ви управлінському персоналу необхідну їм інформацію?				
7.	Адміністративні витрати відносяться до фінансових витрат?				
8.	Чи проводиться перевірка тотожності даних синтетичного та аналітичного обліку адміністративних витрат?				
9.	Чи були зміни статей адміністративних витрат у звітному періоді?				
10.	Чи існують на підприємстві методичні рекомендації з обліку адміністративних витрат?				
11.	Чи проводиться перевірка обґрунтованості віднесення витрат до адміністративних витрат?				
12.	Чи проводиться перевірка повноти та достовірності оформлення документів, які підтверджують понесені адміністративні витрати?				
13.	Чи класифіковані статті адміністративних витрат?				
14.	Чи санкціонуються адміністративні витрати керівником підприємства?				
15.	Чи ведеться аналітичний облік адміністративних витрат за відповідними статтями витрат?				
16.	Чи проводиться контрольні процедури перевірки інформації реєстрів обліку адміністративних витрат?				
17.	Чи були виявлені порушення при відображенні адміністративних витрат в бухгалтерському обліку?				
18.	Чи проводиться аналіз адміністративних витрат?				

Програма аудиторської перевірки адміністративних витрат складається відповідно до мети і завдань аудиторської перевірки, які визначаються Договором на проведення аудиту (таблиця 5).

Таблиця 5. Програма аудиторської перевірки бухгалтерського обліку адміністративних витрат

№	Перелік аудиторських процедур	Аудиторські докази	Індекс робочого документа	Примітки
1	2	3	4	5
1.	Перевірка методологічних принципів формування інформації про адміністративні витрати у Наказі про облікову політику відповідно до законодавчо-нормативних документів	Законодавчо-нормативні матеріали, Наказ про облікову політику, Положення про організацію бухгалтерського обліку, інші внутрішні документи	РД-1	
2.	Перевірка достовірності інформації відображення адміністративних витрат у фінансовій звітності на початок звітного періоду	Звіт про фінансові результати, Головна книга, Оборотна відомість, облікові реєстри	РД-2	
3.	Перевірка правомірності віднесення витрат до адміністративних витрат	НП(С)БО 16 «Витрати», Наказ про облікову політику	РД-3	
4.	Перевірка умов визнання адміністративних витрат	НП(С)БО 16 «Витрати», первинні документи	РД-4	
5.	Перевірка організації аналітичного обліку адміністративних витрат відповідно до облікової політики	Первинні документи, аналітичний облік	РД-5	
6.	Перевірка віднесення адміністративних витрат до того періоду, в якому вони реально здійснені	Первинні документи, рахунки обліку	РД-6	

1	2	3	4	5
7.	Перевірка правильності складання кошторису корпоративних витрат	Кошторис корпоративних витрат	РД-7	
8.	Перевірка достовірності визначення витрат на службові відрядження	Авансові звіти, первинні документи, синтетичний, аналітичний облік	РД-8	
9.	Перевірка розрахунків з оплати праці управлінського персоналу та іншого загальногосподарського персоналу	Первинні документи, розрахункові відомості	РД-9	
10	Перевірка нарахування амортизації на основні засоби загальногосподарського призначення	Первинні документи, відомість нарахування амортизації	РД-10	
11.	Перевірка синтетичного та аналітичного обліку інших матеріальних необоротних активів та загальногосподарського використання	Рахунки синтетичного та аналітичного обліку, первинні документи	РД-11	
12.	Перевірка витрат на ремонт основних засобів загальногосподарського використання	Кошториси ремонтних робіт, синтетичний та аналітичний облік	РД-12	
13.	Перевірка витрат на винагороди за професійні послуги	Договір на надання послуг, Акти виконаних робіт, рахунки обліку	РД-13	
14.	Перевірка адміністративних витрат на зв'язок	Первинні документи, розрахункові документи, рахунки обліку	РД-14	
15.	Перевірка нарахування амортизації нематеріальних активів загальногосподарського використання	Відомості нарахування амортизації, рахунки обліку, 13, 92	РД-15	
16.	Перевірка правильності і достовірності нарахування та сплати ЄСВ,	Розрахункові відомості, платіжні документи	РД-16	
17.	Перевірка правильності розрахунку ПДФО та його відрахування до бюджету	Розрахункові відомості, платіжні документи	РД-17	
18.	Перевірка достовірності сплати за розрахунково-касове обслуговування та інші послуги банку	Первинні документи, довідки, платіжні доручення	РД-18	
19.	Перевірка інших витрат загальногосподарського призначення	Первинні документи, довідки, договори, платіжні документи	РД-19	
20.	Перевірка достовірності інформації синтетичного та аналітичного обліку адміністративних витрат на кінець звітного періоду	Синтетичний та аналітичний облік до рахунку 92 «Адміністративні витрати», відомості	РД-20	
21	Перевірка достовірності відображення інформації про адміністративні витрати в бухгалтерському обліку та в фінансовій звітності	Рахунок 92, Оборотна відомість, Головна книга, Звіт про фінансові результати	РД – 21	
22	Аналіз використання адміністративних витрат звітного періоду	Планові, фактичні показники адміністративних витрат	РД-22	

Якість аудиторської перевірки залежить від якісного виконання аудиторських процедур, метою яких є отримання аудиторських доказів про достовірність інформації бухгалтерського обліку. Для підтвердження виконання аудиторської процедури аудитором складається Робочий документ, за яким і визначається якість перевірки. Тому розробка Робочого документу по формі та змісту має важливе значення. Пропонуємо зразки Робочих документів (таблиця 6 – 10).

Таблиця 6.
Робочий документ РД-5. Перевірка організації аналітичного обліку адміністративних витрат відповідно до облікової політики

Класифікація витрат	Відповідно до НП(С)БО 16 «Витрати»	Відповідно до Наказу про облікову політику	Виявлені порушення	Примітки
За видами витрат				
За групами витрат				
За місцем виник-нення				
За підрозділам				
За іншими ознаками				

Таблиця 7.
Робочий документ РД-7. Перевірка правильності складання кошторису корпоративних витрат

Вид виявленого порушення	Сума виявленого порушення, (грн.)	Коригування показників фінансової звітності	
		Звіт про фінансові результати Стаття «Адміністративні витрати» збільшення (+), зменшення (-)	Звіт про фінансові результати Стаття «Прибуток» збільшення (+), зменшення (-)

Таблиця 8.
Робочий документ РД-20. Перевірка достовірності інформації синтетичного та аналітичного обліку адміністративних витрат

Перелік адміністративних витрат відповідно до класифікаційних груп, або за видами витрат	За даними аудиторської перевірки		За даними бухгалтерського обліку		Визнана сума відхилення
	Фактичні витрати за даними аналітичного обліку: Аналітична відомість графа (11)	Фактичні витрати за даними синтетичного обліку	Фактичні витрати за даними аналітичного обліку	Фактичні витрати за даними синтетичного обліку	
1	2	3	4	5	6
Разом:					

Таблиця 9.

Робочий документ РД-21. Перевірка достовірності відображення інформації про адміністративні витрати в бухгалтерському обліку і у фінансовій звітності

Аудиторські докази	За даними аудиторської перевірки	За даними бухгалтерського обліку	Відхилення
1	2	3	4
Рахунок 92 «Адміністративні витрати»			
Оборотна відомість			
Головна книга			
Звіт про фінансові результати код рядка (2130)			
Разом:	X	X	
Звіт про фінансові результати (вплив виявленого відхилення на показники Звіту)			
Фінансовий результат до оподаткування: - прибуток код рядка (2290) - збиток код рядка (2295)			
Витрати (дохід) з податку на прибуток код рядка (2300)			
Чистий фінансовий результат: - прибуток код рядка (2350) - збиток код рядка (2355)			
Інші операційні витрати код рядка (2520)			

Таблиця 10. Робочий документ РД-21. Аналіз адміністративних витрат звітного періоду

№	Статті адміністративних витрат	За звітний період			Відхилення	
		За Бюджетом витрат	План	Факт	Абсолютне (гр.5-гр.3)	Відносне (гр.5-гр.4)
1	2	3	4	5	6	7
	Разом:					

За результатами дослідження бухгалтерського обліку та аудиту адміністративних витрат нами запропоновані рішення актуальних питань з обліку та методології аудиторської перевірки адміністративних витрат.

Висновки. У результаті дослідження бухгалтерського обліку і аудиту адміністративних витрат розглянуті актуальні питання бухгалтерського обліку і аудиту, визначені основні методологічні аспекти організації бухгалтерського обліку і організації аудиторської перевірки адміністративних витрат. Запропоновані і обґрунтовані до використання у практичній діяльності внутрішні документи для узагальнення інформації про адміністративні витрати протягом звітного періоду і для контролю інформації про адміністративні витрати у фінансовій звітності. Запропонована Аналітична відомість обліку адміністративних витрат. Запропоновані зразки документального забезпечення аудиторської перевірки адміністративних витрат: Загальний план, Тест для оцінки систем бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю адміністративних витрат, Робочі документи аудитора при виконанні аудиторських процедур.

Визначені актуальні питання, які необхідно вирішити для раціоналізації бухгалтерського обліку адміністративних витрат, посилення внутрішнього контролю бухгалтерського обліку і використання адміністративних витрат.

Література.

1. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Подмешальська Ю.В., Чакалова Н.С. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2018. 602 с.
2. Меліхова Т.О. Вплив обліку оренди на рівень фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, Ю.В. Подмешальська // Культура народів Причорномор'я. – Симферополь, 2011. – № 217. – С. 61–63.
3. Подмешальська Ю. В., Феофанов Л. К., Осетрова Г. Ю. Облік та аудит адміністративних витрат. *Агросвіт*. 2018. № 23. С. 38–44. DOI: 10.32702/2306-6792.2018.23.38

References.

1. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. Podmeshalska, Y.V. and Chakalova, N.S. (2018), Bukhhalters'kyy oblik [Accounting], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.
2. Melikhova, T.O. and Podmeshalska, Y.V. (2011), "Effect of rent accounting on the level of financial security of the enterprise", Kul'tura narodov Prychernomor'ia, vol.217, Ukraine, pp. 61–63.
3. Podmeshalska, Yu., Feofanov, L. and Osetrova, G. (2018), "Accounting and audit of administrative expenses", Agrosvit, vol. 23, pp. 38–44. DOI: 10.32702/2306-6792.2018.23.38.

Стаття надійшла до редакції 20.11.2021 р.